2

La **RUTA** de les **CABANYES** de **PASTOR**

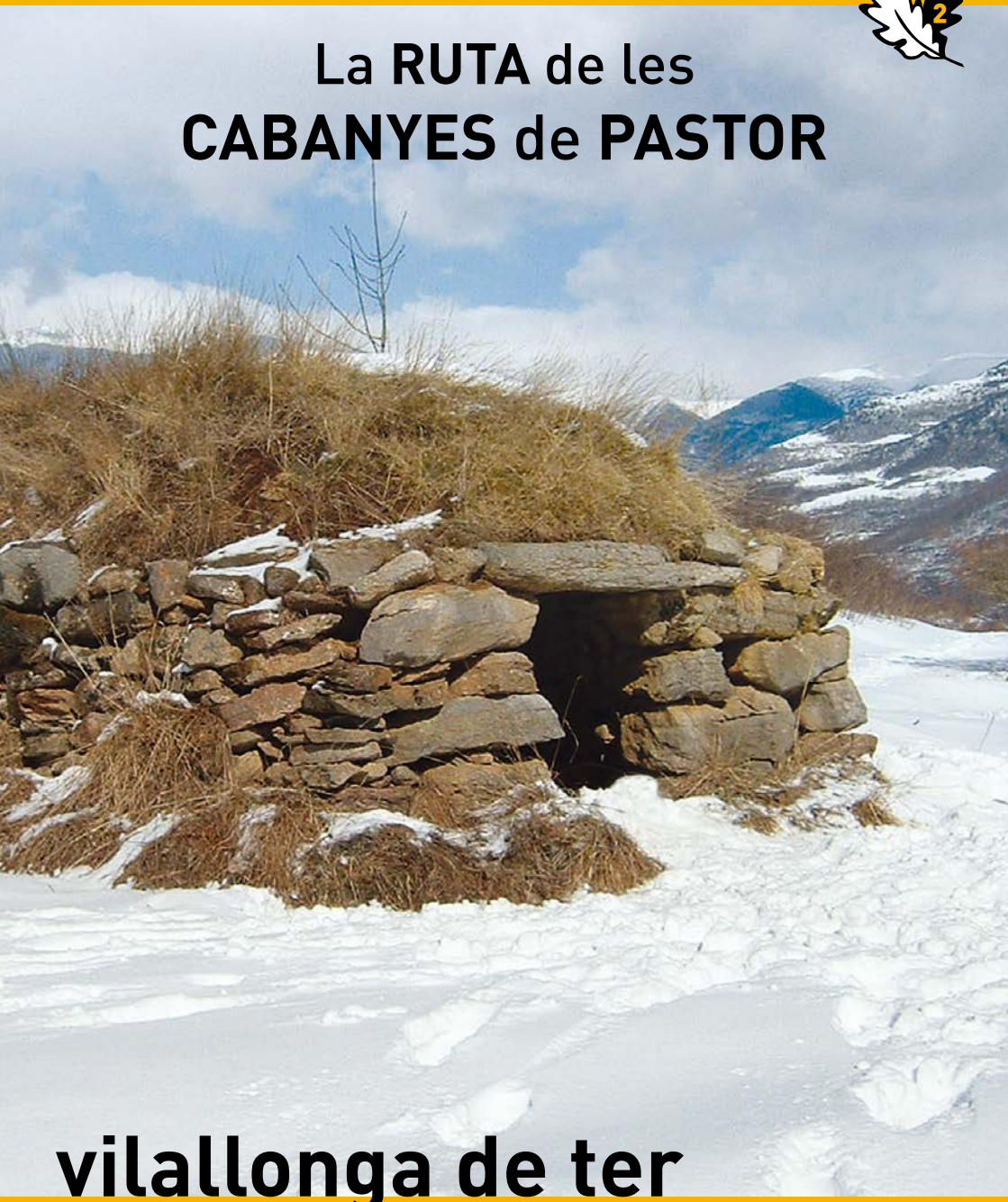

vilallonga de ter

abella · la roca · tregurà

L'AVENTURA DE LA NATURA

La ruta de les cabanyes de pastor

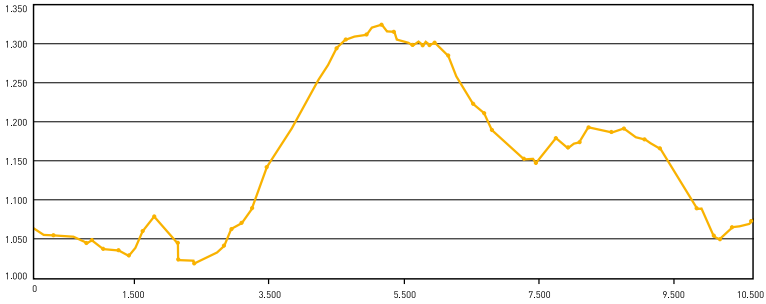

Distància: 10,67Km.	Respecteu l'entorn privilegiat on us trobeu, deixant-lo tan o més net que l'heu trobat! No llenceu les deixalles! Tanqueu tots els fils i tanques que us trobeu! Entre tots hem de conservar i respectar l'entorn natural que ens envolta.
Temps: 2h 48'	
Dificultat: **	

Vista de Serra Cavallera

LA RUTA DE LES CABANYES DE PASTOR
Què la caracteritza

En aquesta ruta gaudirem d'una panoràmica del municipi de Vilallonga de Ter, ja que al llarg del recorregut ens trobarem amb els seus bells i petits nuclis de la Roca, Abella i Tregurà. A més, en un punt de la ruta es pot admirar la magnífica panoràmica paisatgística que s'ofereix d'una part de la Vall de Camprodon que ens permet veure, a més de Vilallonga i la Roca, les poblacions de Llanars i Camprodon, un autèntic mirador que et transporta a una immensa pau i tranquil·litat.

També admirarem una gran part de Serra Cavallera, des la seva falda, un espai protegit d'interès natural que no es pot ignorar. Es pretén mostrar la natura, l'arquitectura i la cultura que envolta aquesta ruta.

La ruta es caracteritza per l'afluència d'un rústic i magnífic patrimoni arquitectònic predominant. Estem parlant de les cabanyes de pastor que destaquen, fruit de les activitats agrícoles i ramaderes realitzades anys enrere en aquestes zones. Avui en dia algunes ja es troben en bastant mal estat, a causa de l'abandó d'aquests camps per part de la pagesia, que antigament els treballava. Ens trobem davant de construccions realitzades amb pedra seca, un mètode mil·lenari i una tècnica coneguda en el món agrari i característic dels països mediterranis. Aquestes cabanyes estan construïdes segons les seves utilitats, ja que n'existeixen de diferent grandària. Les que anem trobant són bàsicament cabanyes que antigament servien als pagesos dels camps per aixoplugar-se del mal temps quan hi treballaven, o bé per a guardar-hi les eines, per no haver-les de traginar amunt i avall. Algunes d'elles, sobretot les més enlairades, servien per aixoplugar bestiar que necessités alguna atenció i també per el pastor que, fins hi tot, s'hi quedava una temporada curta per a vigilar el seu bestiar.

En definitiva, som davant d'una arquitectura popular admirable per la racionalitat de formes i la seva construcció, l'adequació del context, l'escala humana, la bona orientació, l'absència de motius decoratius, la flexibilitat de juxtaposició de cossos, una tècnica constructiva senzilla i fàcilment repetible, una forma exterior com a resultat de l'interior, entre d'altres.

Per tots aquests motius cal mimar i valorar les cabanyes de pastor, que formen part d'un passat històric que identifica la nostra contrada. No cal dir la importància que pren la natura en tot el territori, formada per una flora variada, com ara, salzes, vernedes, avellaners, faigs, beços, freixes, entre d'altres, i la seva fauna de pardals, reietons, pinsans, merles, garses, corbs, esparvers, àguiles, i fins i tot faisans i cabirols.

Ajuntament

Font Negra

Camí de la Roca o de la Molsa

Camí de la Molsa

Trencant camí de les eugues

	1.074m.	0Km.	0'

1. AJUNTAMENT VILALLONGA DE TER

L'edifici es troba situat a la Plaça de les Escoles. Fou inaugurat el 9 de juliol de 1994, després d'haver estat ubicat durant divuit anys a una part de les escoles, habilitada com a oficina municipal, al costat mateix d'on és ara.

Sortiu de davant l'Ajuntament, passeu per la Plaça dels Països Catalans i agafeu el carrer Major fins a la Plaça de l'Era. En aquest punt agafareu el carrer de l'Empriu, el qual us portarà fins la carretera Camprodon–Setcases que travessareu tot seguit.

	1.055m.	0,25Km.	5'50''

2. CAMÍ DE LA ROCA O DE MOLSA

Una vegada creuada la carretera en direcció al Riu Ter, i un cop passat el Pont d'Abella, agafeu el camí de l'esquerra en direcció a la Roca.

	1.052m.	0,59Km.	10'19''

3. FONT NEGRA

Passareu per davant la Font Negra, coneguda per la gent del poble, perquè porta bona aigua i molts en van a buscar. És un bon moment per omplir les ampolles d'aigua i emprendre novament la ruta. Continueu pel camí de la Font Negra, modernament batejat com el camí de la molsa, ja que el llarg del camí apreciem la presència de la molsa incrustada al pendent.

	1.048m.	0,86Km.	14'20''

4. TRENCANT CAMÍ DE LES EUGUES

Seguint la ruta trobareu a la vostra dreta el trencant del camí de les eugues, que pren aquest nom, perquè antigament el bestiar equí i també boví de la contrada l'utilitzava per no haver de passar per l'antic estret camí d'Abella. Però no l'agafareu i continuareu endavant fins arribar a la carretera asfaltada que va de la Roca a Abella.

La Roca

Vora la Ribera d'Abella

Casa de pagès de la Vilavella

1.046m.	2,10Km.	32'43''

5. LA ROCA

Baixareu en direcció al nucli de la Roca i abans d'arribar a la plaça agafareu una pista a mà dreta en direcció a la ribera d'Abella. Tot baixant trobareu un altre camí a la dreta que no agafareu, ja que va a la casa de pagès de la Vilavella. Continuareu baixant fins a la ribera.

1.017m.	2,36Km.	33'33''

6. RIBERA D'ABELLA

Poc abans d'arribar a la ribera agafareu una pista que us queda a la dreta i anireu vorejant la ribera. També a la dreta i enlairada en el pendent contemplarem la casa de pagès de la Vilavella.

Casa de pagès de la Vilavella

Pronunciem Vilavella amb e oberta (è), perquè es confon amb la pronunciació de la e d'Abella que la fem oberta. Aquest fet es dóna perquè, la casa i el terme del veïnat estan molt propers. Però etimològicament s'ha demostrat que un nom no té cap lligam amb l'altre i per tant "Vilavella" ho pronunciarem amb e tancada i Abella amb e oberta.

Deixant a part la pronunciació ens centrem pròpiament amb la casa de pagès de la Vilavella, una casa habitada, situada entre Abella i La Roca, sota el camí Ral de Ribes. Ens trobem davant d'una propietat gran, però repartida. També podem veure vora la casa un parell de quintanets no gaire extensos.

Continuareu vorejant la ribera fins que us trobareu el canal d'en Bassols.

1.031m.	2,71Km.	38'56''

7. CANAL D'EN BASSOLS

Abans d'arribar al Canal d'en Bassols girareu a l'esquerra, travessareu la riera d'Abella i enfilareu per un camí enmig d'un bosc. Passareu el pont del Coll baix, un antic pontarró amb una gran volta de pedra, i per sota el canal. Arribats en aquest punt és un bon moment per fer una ullada el canal d'en Bassols que porta

Canal d'en Bassols

Cabanya de pastor del Coll Baix

Pujada camí de les Carboneres

El Botàs

el nom del seu propietari, de Llanars, oriünd, d'Olot. Fou inaugurat el 1927. El canal agafa l'aigua del riu Ter a través d'una presa que es troba situada prop del Pont d'Abella, per on hem passat.

La conducció de l'aigua a través del canal desapareix per sota terra i travessa la serra de Sant Bernabé. Finalment connecta i serveix d'utilitat a una central elèctrica situada ja en terme de Llanars, poble veí de Vilallonga de Ter.

Continuareu la ruta pel mig del bosc, passareu per un prat i enfilareu el camí de les Carboneres. Continueu endavant i ja veureu a la vostra esquerra la primera de les diferents cabanyes que caracteritzen aquesta ruta. La que veiem és la cabanya de Pastor del Coll Baix.

Seguireu endavant enmig d'un bosc amb una vegetació variada, on hi podem apreciar avellaners, faigs, beços i freixes.

	1.080m.	3,24Km.	48'03''

8. SERRAT DE LES CARBONERES

Us trobareu a mà dreta una estructura anomenada el botàs de la Vilavella. Es tracta d'una bassa d'obra, situada al cim d'una de les pujades del camí de les carboneres que antigament retenia l'aigua que servia per a regar els prats, i en aquest cas, la closa rosta. L'indret està tapat per arbres.

A pocs metres deixareu el camí on esteu i girareu a l'esquerra. Enfilareu el Serrat de les Carboneres fins a trobar la carretera del Bac de la Roca o de la Muntanya de la Roca. Mentre pugeu apreciareu, a la vostra dreta, un magnífic i destacat gat saule (salze). Un arbre caducifoli de la família de les salicàcies que freqüenta al riberal dels rius, canals i boscos de clima humit. Antigament, a la contrada, es podaven i s'aprofitaven per fer llenya. Però avui en dia ja no es fa i les branques pengen exposades a les ventades que acaben tirant l'arbre al terra.

Gat Saule

Planduran

Cabanya de Pastor de Planduran

Cimada dels planters

	1.144m.	3,47Km.	53' 05''

9. CARRETERA DEL BAC DE LA ROCA

Arribareu a la carretera i l'agafareu a mà dreta. Tot seguint la carretera admirareu a la vostra mà dreta, a l'altra banda del clot, una magnífica panoràmica del poble d'Abella. Seguireu la mateixa pista mentre hi hagi pendent.

	1.309m.	4,72 Km.	1h19'

10. TRENCANT DE PLANDURAN

Quan la pista comenci a planejar trencareu a l'esquerra i seguireu la pista que porta a la Cabanya de Pastor de Planduran, la segona que trobem en aquesta ruta.

	1.310m.	4,80Km.	1h22'

11. CABANYA DE PASTOR DE PLANDURAN

Aquesta cabanya és un excel·lent exemple de l'arquitectura de muntanya que tan bé dominaven els nostres avantpassats. Seguireu la pista que continua per la part del darrere de la Cabanya en direcció a la Serra Cavallera.

	1.325m.	5,10Km.	1h31'

12. CIMADA DELS PLANTERS

Ens trobem en el punt més alt de la ruta, concretament a la falda de Serra Cavallera que mostra una vista esplèndida. Rodegeu el Serrat dels Planters i agafeu, a mà esquerra, el camí de baixada en direcció al poble d'Abella.

	1.302m.	5,38Km.	1h38'

13. CASAL DELS PLANTERS

Poc després se'ns presenta una estructura en ruïnes, formada per dues parets tancades al fons, construïdes de pedra seca que pren el nom de Casal dels planters. Antigament, fa menys de quaranta anys, servia per a tancar-hi el bestiar, bàsicament vaques. A l'altre costat, a dalt, apreciem la tercera cabanya de pastor, la del camp dels Planters, que es troba ben envoltada per una matarrada d'arços.

Poc després creuareu un petit rierol. A la marjada, entre els Planters i el Clot del

Casal dels planters

Cabanya de Pastor Can Gallina

Cabanya

Cirerer, s'endevina una petita font, coneguda com la Font del Rei, avui en dia perduda, però els avis la recorden com una font de bona aigua.

Continuareu recta i en un mulladiu trobareu una verneda, típics arbres de ribera. Baixareu lleugerament i travessareu la riera de les Dous, que deriva de la font de les Dous.

En aquest punt ens trobem en terme d'Abella i continuarem per la Plana d'en Gou. No hi ha record viu de qui va ser en Gou que donà nom a la plana.

1.298m.	5,84Km.	1h46'

14. CABANYA DE PASTOR CAN GALLINA

A l'extrem de la plana s'hi veu una altra cabanya que la rodejareu, baixant per darrere. En aquest punt s'ha d'endevinar, seguint les marques, una pista que tot davallant entra als camps i arriba fins al torrent de Can Gallina. A mitja baixada a l'esquerra i una mica allunyada visualitzarem la cinquena i última cabanya de pastor de la ruta. Travessareu el torrent i us situeu ja a la carretera del Bac d'Abella.

1.256m.	6,26Km.	1h52'

15. BAC D'ABELLA I MUNTANYA D'ABELLA

Continuareu la pista a la dreta. Tot baixant us trobeu envoltats de molta vegetació i bells prats.

1.205m.	6,74Km.	1h59'

16. VEÏNAT DE CAN GALLINA

Trobem les primeres cases esparses del nucli d'Abella que prenen per nom el veïnat de Can Gallina, tot i que el nom només es propi d'una de les cases, ja que antigament era l'única existent d'aquesta banda del nucli.

La casa de Can Gallina, pròpiament dita, avui en dia està restaurada, és la única, al costat de les que s'han anat construint del nucli d'Abella, situada al Bac i també la més aïllada. Es troba situada al costa dret de la Ribera i al nivell de les cases més altes del nucli agrupat.

Can Gallina

Església de Sant Llúcia

Pista cap a Vilallonga de Ter

Es conta que anys enrere, en aquest lloc, hi havia hagut la primera capella d'Abella, dedicada segurament a Sant Nazari, però no hi ha cap rastre que confirmi l'evidència. La única capella que es coneix és la que avui en dia existeix, la de Santa Llúcia.

1.153m.	7,25Km.	2h07'

17. CAN RIBERA

Havent passat pel veïnat seguireu baixant per la carretera fins a la Ribera d'Abella que es creuarà pel pontarró. Des d'aquest moment es pot gaudir del paisatge del riberal que s'ofereix. Seguirem recta i anirem trobant les primeres cases com la de Can Ribera, situada davant per davant de Can Gallina, al costat de la Ribera d'Abella, també als afores i una mica allunyada del nucli aglevat d'Abella.

1.191m.	8,20Km.	2h 17'

18. ABELLA I L'ESGLÉSIA DE STA. LLÚCIA

Seguireu la carretera fins al nucli d'Abella, situat a la dreta del riu Ter i a la vora esquerra de la ribera, enlairat entre els 60 i els 140 metres damunt d'aquest corrent. La població està distribuïda en quatre grups irregulars de cases, una mica separats entre ells.

Església de Sant Llúcia

Al centre d'Abella hi localitzem l'Església, originàriament romànica, de Santa Llúcia, de finals del segle XII.

Es pot apreciar una nau amb la volta una mica apuntada, sense absis, i amb un ample campanar d'espadanya a la façana de ponent. Posteriorment, el segle XVIII fou molt transformada, tant al seu exterior, on l'absis fou suprimit i la porta substituïda per l'actual amb llinda, com al seu interior.

Amb dates posteriors, i fins a l'actualitat s'han realitzat diferents treballs per a mantenir-la en bon estat. Continuareu la ruta per alt a la dreta de l'església que us portarà en direcció Vilallonga de Ter a través d'una carretera encimentada.

Poc després deixarem aquesta carretera per agafar una pista a mà dreta.

Serrat d'Abella

Serra de Cavallera

Muntanya de la Coma

Vilallonga de Ter

1.190m.	8,75 Km.	2h 23'

19. SERRAT D'ABELLA

Arribats en aquest punt, cal detenir-se un moment per admirar des d'aquí, la magnífica vista panoràmica que s'ofereix. Mirant enrere deixem la imponent Serra de Cavallera. Al nostre davant i al fons veiem Sant Antoni de Camprodon. Aquest punt es converteix en un autèntic mirador d'una part de la Vall, ja que des d'aquí veiem Camprodon, Llanars, mig tapat per la Roca de Pelancà al seu davant, Vilallonga de Ter amb la Serra de la Coma del Catllar i al darrere, sobresurt l'impressionant Puig Pastuira i el no menys espectacular Castell del Moros, guardià del bonic poble de Tregurà.

Baixant direcció Vilallonga ens queda al nostre darrere la imponent Serra de Cavallera. Des del Serrat d'Abella podem contempla la Muntanya de la Coma encara nevada i també el Castell dels Moros, amb el bell poble de Tregurà a sota. Sobre els rostos admirem la població de Vilallonga de Ter.

1.074m.	10,67Km.	2h 48'

20. AJUNTAMENT DE VILALLONGA DE TER

La pista us portarà de baixada pel bac de Vilallonga, enmig del bosc, fins arribar de nou al pont d'Abella que passareu en direcció a Vilallonga. Travessareu la carretera principal que va de Camprodon a Setcases, pujareu el carrer Empriu, passareu per la Plaça de l'Era, el carrer Major, la Plaça del Països Catalans i arribareu al mateix punt de sortida, la Plaça de les Escoles, davant l'Ajuntament.

AJUNTAMENT
DE
VILALLONGA DE TER

VILALLONGA DE TER
Plaça de Les Escoles, 1
tel. 972 74 04 06

VALL DE CAMPRODON
EL RIPOLLÈS
CATALUNYA

www.vilallongadeter.cat